

TALOUSARVIOALOITE 897/2005 vp

Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen

Eduskunnalle

Joukkoliikenteen palvelujen oston ja kehittämisen määrärahoja ollaan vuoden 2006 valtion talousarviossa vähentämässä n. 9,65 miljoonaa euroa vuoden 2004 toteutumasta. Eroa vuoden 2005 esitykseen on 6,7 miljoonaa euroa. Joukkoliikenteen toimintaedellytykset ovat viime vuosina heikentyneet rahoituksen vähentyessä, yksityisautoilun rajusti kasvaessa ja yritysten tuotantokustannusten voimakkaasti lisääntyessä. Viimeksi mainittuun on vaikuttanut kipeimmin polttoainneiden merkittävä hinnannousu. On pelättävissä, että rahoituksen vähentäminen panee lakkauttamaan 1 400 päivittäistä bussivuoroa, vähentää 400 työpaikkaa, nostaa bussimatkojen lipunhintoja ja myös erillisten taksikyytien tarve kasvaa. Nämä erilliskuljetukset lisäävät yhteiskunnan kuljetuskustannuksia moninkertaisesti. Jo nyt Kela ja kunnat käyttävät erillisten taksikyytien ostoon vuosittain yli 200 miljoonaa euroa.

Voidaan sanoa, että joukkoliikenteen määrarahat ovat pienentyneet tasolle, joka uhkaa romuttaa joukkoliikenteen palveluverkoston. Kuitenkin bussiliikenteen markkinaosuus joukkoliikenteen matkustajista on Suomessa yli 60 %, mikä tarkoittaa 345 miljoonaa matkaa vuodessa. Muussa kuin pääkaupunkiseudun sisäisessä joukkoliikenteessä bussit kuljettavat matkustajista n. 90 % eli n. 180 miljoonaa matkaa. Bussiliiken-

teen tarjonnasta hoidetaan n. 80 % lipputuloilla. Lääninhallitukset ostivat vuonna 2004 budjettimäärärahoilla n. 4 200 bussivuoroa.

Kiskobusseja on julkisuudessa markkinoitu ympäristöystävällisinä liikennevälineinä. Kuitenkin ne kuluttavat dieselöljyä 60—75 litraa/100 km, kun vastaava bussien kulutus on 25—30 litraa/100 km. Myös kiskobussien päästöt ovat kaksi kertaa korkeammat kuin bussien päästöt, eikä junien käyttämällä polttoöljyllä ole samoja puhtausvaatimuksia kuin bussien käyttämällä dieselillä. Kaikkiaan junissa tehdään Suomessa 60 miljoonaa matkaa vuodessa.

On tärkeää elvyttää joukkoliikennettä kustannus- ja verorasitteita alentamalla. Toteutunut henkilöautojen verokohtelun keventäminen, mikä kyllä tuottaa valtiolle rahaa, on ajamassa joukkoliikenteen markkinaosuuden syöksykierteeseen. Sille ei ole loppua näkyvissä, ellei valtiovalta ala ottaa tilannetta vakavammin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 31.60.63 lisäyksenä 10 000 000 euroa joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen.

TAA 897/2005 vp — Tero Rönni /sd ym.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Tero Rönni /sd
Arto Seppälä /sd
Leena Rauhala /kd

Susanna Rahkonen /sd
Jukka Roos /sd
Harry Wallin /sd